

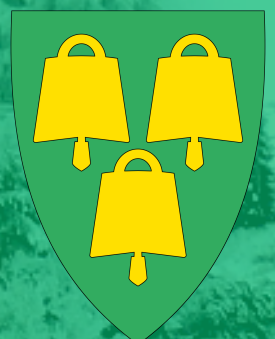
FRAMTIDAS SKOLE I OS KOMMUNE

Høringsdokument om framtidas skole i
Os kommune.

Høringsperiode 23. april - 1. juni.

Innspill sendes gjennom digital
plattform:

[Klikk på denne lenken!](#)

INNHold

1. Rammevilkår.....	2
1.1. Ny lærernorm og kompetansekrav.....	2
1.2. Elevtallsprognoser.....	3
1.3. Bygningsmasse.....	5
2. Vurderinger av alternativer.....	8
2.1. Fortsette som i dag.....	8
2.2. Samling av trinn.....	10
2.3. Samling av 1.- 4.trinn i Os eller Dalsbygda.....	11
2.4. Samling av 5.-7. trinn i Os eller Dalsbygda.....	13
2.5. Samling av 1.-7.trinn.....	15
2.6. Oppvekstsenter i Dalsbygda.....	18
2.7. Ungdomsskolen.....	21
3. Konsekvenser av alternativer.....	23
3.1. Fortsette som i dag.....	23
3.2. Os kommune har kapasitet til å samle hovedtrinn.....	23
3.3. Skyss.....	24
3.4. Økonomiske fordeler ved samling av elever på hovedtrinn.....	24
3.5. Økonomiske fordeler ved samling av 1.-7. trinn ett sted.....	25
3.6. Oppvekstsenter i Dalsbygda.....	25
3.7. Ungdomsskolen.....	25
3.8. Bygningsmasse.....	25
4. Oppsummering.....	26

1. RAMMEVILKÅR

1.1 Ny lærernorm og kompetansekrav

Norm for lærertetthet (lærernormen i grunnskolen) ble fra august 2019 satt til 15 elever på 1.-4. trinn og 20 elever på 5.-10. trinn. I beregninger knyttet til lærertetthet er det to gruppestørrelser å forholde seg til, den generelle lærertettheten (gruppestørrelse 1) og lærertetthet i ordinær undervisning (gruppestørrelse 2). For lærernormen er det gruppestørrelse 2 som er et forholdstall mellom lærere og elever i ordinær undervisning som brukes.

Gruppestørrelse 2 er definert som forholdet mellom elevtimer minus timer til spesialundervisning og særskilt norskopplæring, og ordinære undervisningstimer pluss oppdeling til samiske språkalternativer og andre målformer. Dette er et estimat på antall elever per lærer i ordinær undervisning, hvor ressurser til spesialundervisning og undervisning i særskilt norsk ikke regnes med.

(Udir.no)

For å beregne gruppestørrelse deles antall elevtimer på antall lærertimer. Når gruppestørrelsen er lav betyr dette at det er få elever per lærer. Tilsvarende betyr en høy gruppestørrelse at det er mange elever per lærer.

For inneværende skoleår (2020-21) er begge skolene innenfor norm for lærertetthet slik:

Lærernorm	1.-4. trinn	5.-7. trinn	8.-10.trinn
Dalsbygda skole	Gruppestørrelse 10,6 Skolen har 0,4 lærerårsverk mer enn minstekravet	Gruppestørrelse 17,4 Skolen har 0,1 lærerårsverk mer enn minstekravet	
Os Skole	Gruppestørrelse 0,5 Skolen har 1,6 lærerårsverk mer enn minstekravet	Gruppestørrelse 12,8 Skolen har 0,8 lærerårsverk mer enn minstekravet	Gruppestørrelse 12,5 Skolen har 2,2 lærerårsverk mer enn minstekravet

Kilde: <https://gsi.udir.no/registrering/kalkulatorer/gruppestorrelse2/>

Nye kompetansekrav

Fra august 2025 blir det innført nye kompetansekrav med krav om 30 (barnetrinn) og 60 (ungdomstrinn) studiepoeng innen norsk, samisk, norsk tegnspråk, engelsk og matematikk. Dette gjelder alle fast ansatte etter 2014 med overgangsordninger for de tilsatt før 2014.

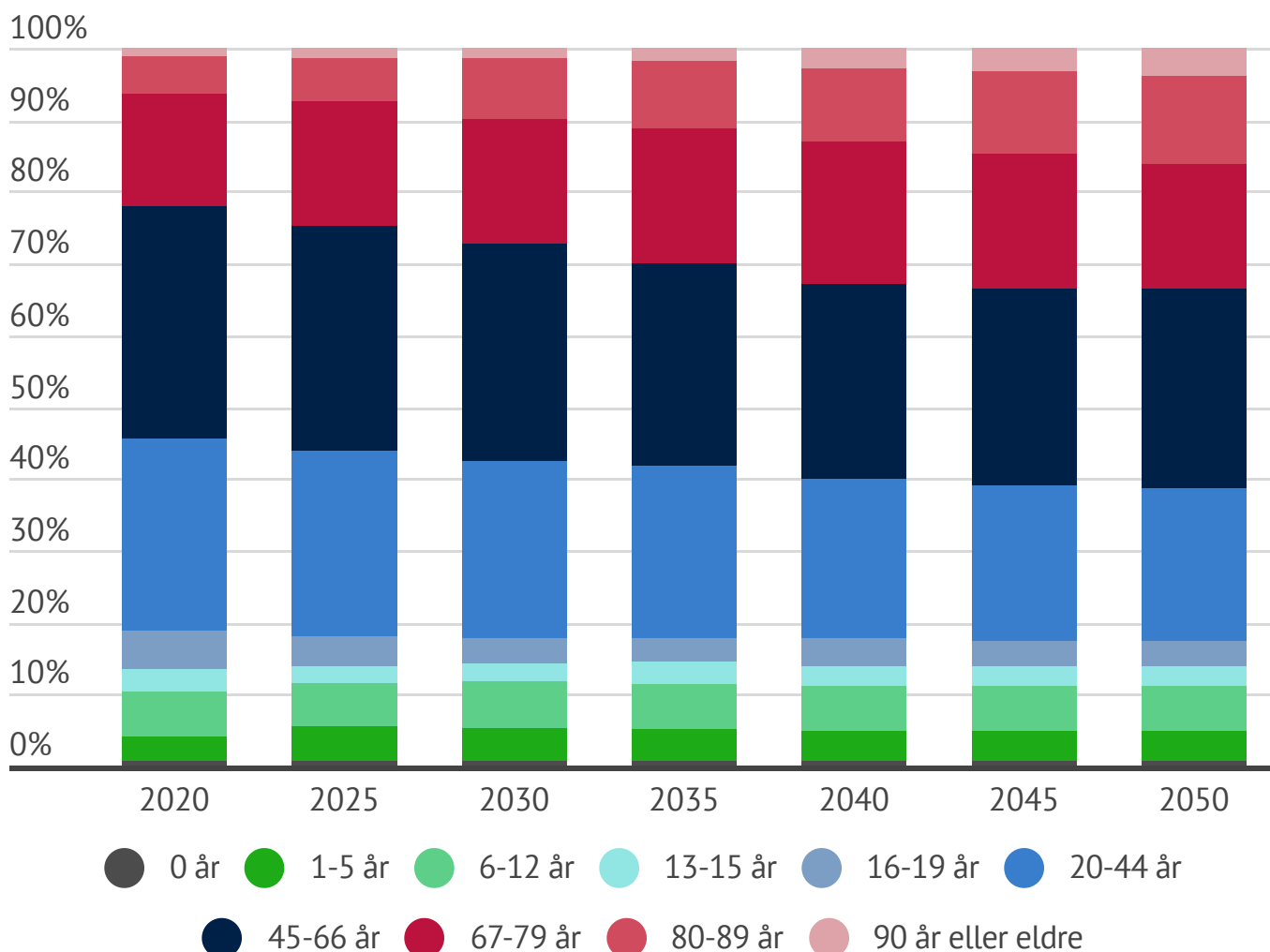
Se mer om dette under:

1.1 Krav til kapasitet i undervisningen i del om Konsekvensutredning og Krav om tilsetting og lærernorm under punkt 1.2 Nasjonale bestemmelser for oppvekstsektoren.

På grunn av de nye kompetansekravene vil Os kommune totalt sett trenge flere lærere enn før for å oppfylle at alle elever får undervisning av en godkjent lærer i alle fag. Dette er utfordrende å beregne og må hensyntas i skalering av antall lærere i framtiden, og må hensyntas når lærernorm beregnes.

1.2 Elevtallsprognoser

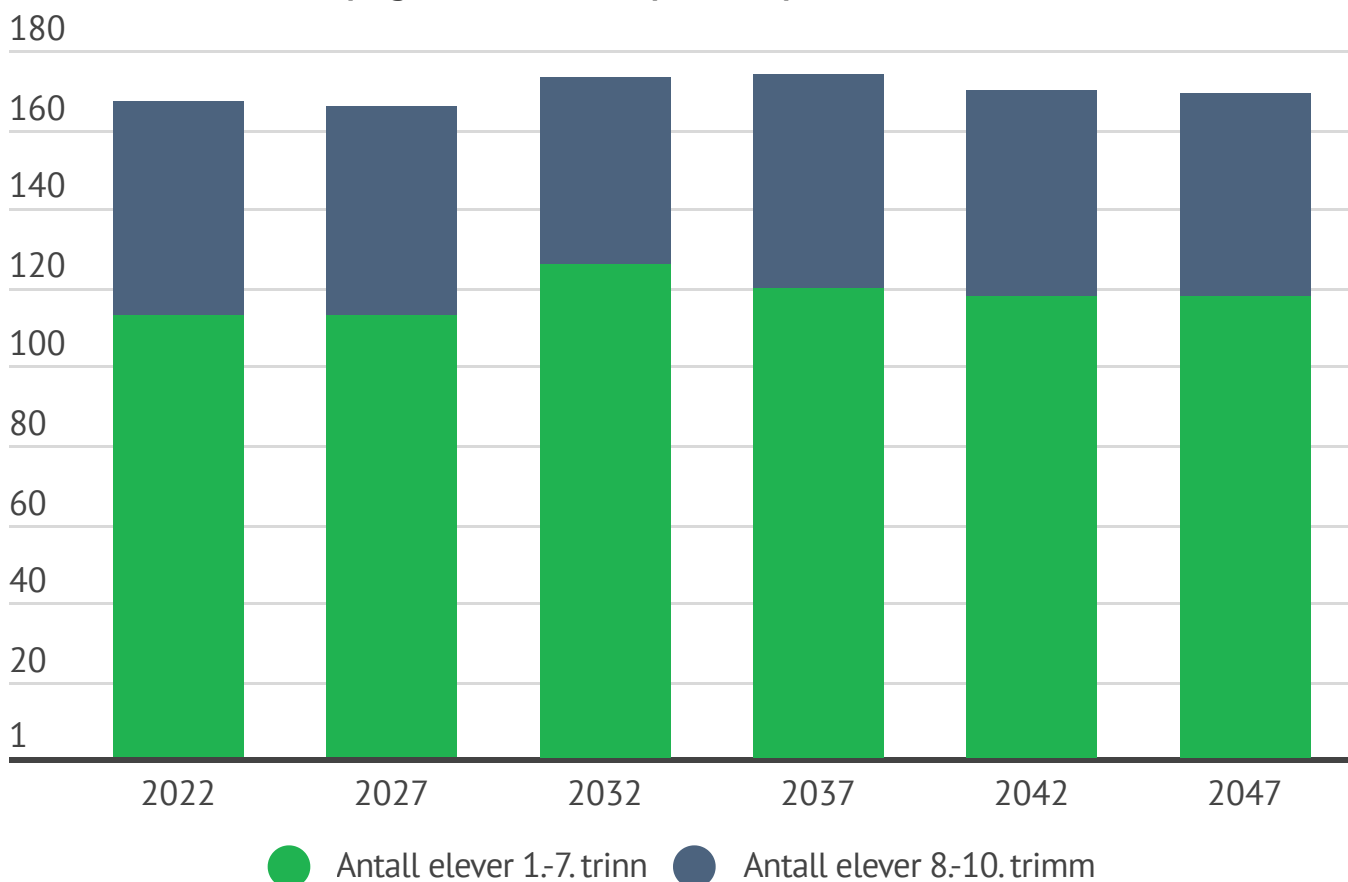
Os kommune henter statistikk fra SSB og baserer framskrivningen på hovedalternativet. Innlandet fylkeskommune har utarbeidet en statistikkbank som vi henter tallene fra.

Alder:	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
0 år	14	16	15	15	14	14	14
1-5 år	66	88	84	82	80	77	76
6-12 år	118	110	124	122	119	119	117
13-15 år	60	51	44	55	53	51	51
16-19 år	100	75	71	64	70	69	68
20-44 år	502	488	465	450	422	407	400
45-66 år	619	590	568	535	516	513	516
67-79 år	294	324	330	356	375	358	326
80-89 år	98	115	157	177	187	213	232
90 år eller eldre	20	25	27	36	56	62	69

Kilde: <https://innlandetfylke.nzo/tjenester/plan-statistikk-og-folkehelse/statistikk-og-analyse/befolkningsutvikling/folketallsutvikling/>

Sammenstilt ser SSB sine prognoser slik ut i 5-årsperioder i perioden 2022-2047:

Tabellen viser at prognoser på antall elever på 1-7. trinn er på ca. 120 elever i perioden 2022-2047.

- I samme periode er antall elever på 8-10. trinn ca. 50 elever.
- Det totale antallet elever på 1-10. trinn er ca. 170 elever
- Dette legges til grunn for forventet elevtallsutvikling i perioden

Samlet antall elever pr. trinn i perioden 2021-2029 ut fra faktiske elev- og fødselstall*, uten hensyn til inn/utflytting:

Skoleår	21/22	22/23	23/24	24/25	25/26	26/27	27/28
1.trinn	11	9	13	15	15	21	-
2.trinn	14	11	9	13	15	15	21
3.trinn	17	14	11	9	13	15	15
4.trinn	14	17	14	11	9	13	15
5.trinn	16	14	17	14	11	9	13
6.trinn	18	16	14	17	14	11	9
7.trinn	12	18	16	14	17	14	11
Sum 1.-4. trinn	56	51	47	48	52	64	46+
Sum 5.-7. trinn	46	48	47	45	42	34	33
Sum	102	99	94	93	94	98	79

*Kilde: Antall faktiske barn i skolene i Os per medio februar 2021 og fødselstall fra helsestasjonen.

1.3 Bygningsmasse

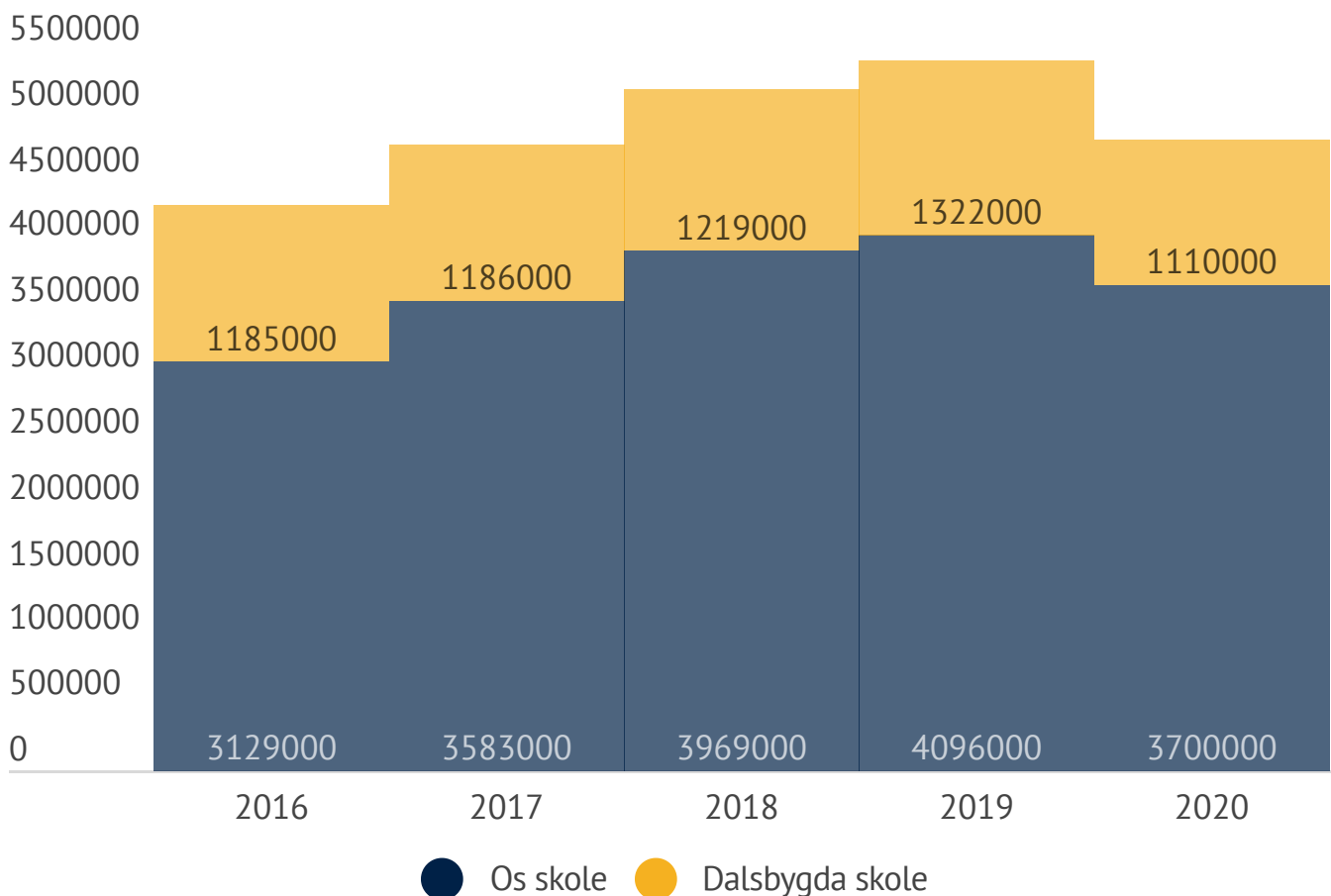
Dalsbygda skole:

- Har en grunnflate på ca. 1500m².
- Skolen er bygd i mange etapper.
- Det har vært flere vesentlige oppgraderinger ved skolen de siste årene.
- Bygget er dimensjonert for et vesentlig større elevtall enn i dag.

Os skole:

- Os skole har en grunnflate på ca. 3.500 m². Barneskolen ble bygd om i 2009 og 2010 og der er det utført en god rehabiliteringsjobb.
- Ungdomsskolebygget (som i tillegg inneholder kontorer, administrasjon og spesialrom) omfatter 2500m². Denne bygningsmassen har ikke blitt prioritert med vedlikehold, og det er derfor store vedlikeholdsbehov der i dag (etterisolering, tak, skifte ventilasjon mm).
- Bygget er dimensjonert for ca. 3 ganger dagens elevtall.

Dagens driftsutgifter til skolelokaler: Renhold, vaktmestertjenester, energi mm.:

Kilde: Egne regnskapstall

Byggfasiliteter i Dalsbygda:

Dalsbygda skole har god kapasitet på rom og tilstrekkelig antall klasserom ifht. framtidig elevtallsutvikling i kommunen. Det må vurderes noen mindre bygningsmessige grep noen steder alt etter valgt organisering.

Dalsbygda skole har tilgang på fasiliteter i samfunnshuset, sal til kroppsøving m/garderober (oppusset i 2011), kjøkken og andre rom til f.eks. kulturskolen. Skolen har også noe kapasitet til kjøkken og kunst & håndverk i egne rom for dette. Skolen har et eget Gutts-verksted for mer praktisk tilnærming i fag. Skolen har ikke et ferdig rigget musikkrom.

Generelt om kapasitet i bygningsmassen:

- Det er generelt god plass i bygningsmassen for langt flere elever enn i dag.
- Kulturskolen vil kunne ha egne undervisningsrom.
- Noe enkel tilpasning må påregnes ifht. fagene Kunst & Håndverk og Mat & Helse.

Skolen har gjennomført utbedringer de siste årene med blant annet oppgradering av ventilasjon, fyringsanlegg (2019) og LED-belysning.

Uteområdet:

Skolen har et bra uteområde med akebakke, ballbinge, BMX-bane, hoppbakke mm. Her har elevene god plass til utfoldelse og kort vei til Nansen stadion. Skolen har et uteområde som egner seg godt for barn på 1.-4. trinn. God tilgang til uteområdene rundt skolen og ellers i bygda som f.eks. gapahuken, «Mobakken» og samarbeidsparter i lokalsamfunnet som f.eks. «Rønningslemmen» og «Kølbua».

Byggfasiliteter Os skole:

Os skole har god kapasitet på rom og tilstrekkelig antall klasserom ifht. framtidig elevtallsutvikling. Elever som i dag er ved Dalsbygda skole kan derfor settes rett inn i trinn ved Os skole.

Os skole har god tilgang på moderne fasiliteter knyttet til alle spesialrom som svømmehall, hall og bibliotek. Skolen har også et funksjonelt og moderne skolekjøkken og store rom for Kunst & håndverk (sløydsal mm.).

Uteområdet:

Skolen har et bra uteområde som kan utvikles ytterligere. Her har elevene god plass til utfoldelse og kort vei til Sundmoen stadion.

Hva skiller skolene dersom Os samler alle elevene/deler trinn ved en skole?

Os skole har en fordel med sin nærhet til Os-hallen og svømmehall, moderne og relativt nyoppusset skolekjøkken, arealer for kunst & håndverk, musikkrom (Apollon) mm. Dette er spesialrom som ansees som spesielt attraktive for barn fra 5.trinn og oppover.

Ved Dalsbygda skole trengs det justeringer av bygningsmassen, men det er plass for samling av ett hovedtrinn ved skolen. Ved samling av 1.-7. trinn blir det stort trykk på spesialrommenes kapasitet knyttet til f.eks. kroppsøving (innendørs i gymsal knyttet til samfunnshuset), kapasitet i faget mat & helse (organisering knyttet til «skolekjøkken» og nok arbeidsstasjoner), kunst & håndverk og musikk (som per i dag ikke har noe spesialrom).

Ved å samle 1.-7. trinn ved Dalsbygda skole vil store arealer bli frigjort ved Os skole.

Dette medfører at ungdomstrinnet vil kunne benytte frigjort areal og at en andel av bygningsmassen som i dag delvis huser ungdomstrinnet vil kunne saneres. Dette medfører reduserte lånebehov. Det må påregnes noen tilpasninger av bygningsmassen ved Dalsbygda skole ved dette alternativet.

2. VURDERINGER AV ALTERNATIVER

2.1 Fortsette som i dag

I dag er undervisningen med antall grupper ved skolene slik:

Elever Dalsbygda skole 1.-7. trinn:

10

15

9

● 1.-3. trinn ● 4.-5. trinn ● 6.-7. trinn

**1.-3. trinn får sin undervisning i samme gruppe (aldersblandet). 4.-5. trinn får sin undervisning i samme gruppe (aldersblandet). 6.-7. trinn får sin undervisning i en gruppe. I kroppsøving deles gruppene opp i 1.-4. trinn og 5.-7. trinn.*

Elever Os skole 1.-7. trinn:

11

13

23

27

● 1. trinn ● 2. trinn ● 3. og 4. trinn ● 5.-7. trinn

**3.-4. trinn er delvis aldersblandet, delvis på egne grupper. 5.-7. trinn er aldersblandet ved at elevene er delt i to.*

Antall undervisninger i kommunen i dag: 8-9 grupper.

Konsekvenser:

Å fortsette som i dag betyr å fortsette med dagens grupper med sterkt reduserte rammer og langt færre ansatte ved begge skoler.

Å fortsette i dagens struktur betyr en reduksjon i rammer på anslagsvis 5,2 *millioner som må fordeles på Dalsbygda skole med ca. 1,1 million, 3,1 millioner på Os skole samt 1 million på bygg.

Begge skolene må finne muligheter for å ta inn sin andel av innsparingen.

*Dette er et anslag og er avhengig av de faktiske rammene som blir gitt oppvekst jfr. vedtatt økonomiplan (se 1.4 i del 1)

Pedagogisk opplegg/kompetanse

Skolene må driftes med anslagsvis 5,5 - 8 færre årsverk enn i dag (kombinasjon av lærere eller assistenter).

Os skole:

Ved å redusere i rammer med 3,1 millioner ved Os skole tilsvarer dette en reduksjon på eksempelvis enten:

- 4 lærere
- 3 lærere og 1,5 (150%) assistentstilling,
- 2 lærere og 3 assistentstillinger (300%),
- 1 lærer og 4,4 (440%) assistentstillinger eller
- 6 assistenter (600%).

For å muliggjøre en slik reduksjon må ressurser fra hele skolen sees på, ikke bare fra barnetrinnet.

Dalsbygda skole:

- Ved å redusere i rammer med 1,1 millioner ved Dalsbygda skole tilsvarer dette en reduksjon på eksempelvis enten:
- 1,5 (150%) lærerstillinger,
- 1 lærer og 0,6 (60%) assistentstilling eller
- 2,1 (210 %) assistentstillinger.

Elevenes læringsmiljø/Kvalitet

En reduksjon vil gå ut over det faglige nivået. Dette betyr at det blir utfordringer med å ha nok kontaktlærere og nok ressurser knyttet til spesialundervisning.

Begge skoler må sikre kompetanse i fag, samt ressurser til skolefritidsordningen (SFO) og ivaretagelse av elever med særskilte behov innen blant annet helsespesialisttjenesten og elever med stafettlogg (BTI).

Samfunnsmessige

Fortsetter som i dag.

Økonomi

Reduserte rammer på ca. 5,2 millioner i perioden 21-24 vil medføre reduksjon i stillinger ved begge skoler og svekke pedagogisk miljø, læringsmiljø og kapasitet. Det vil bli ekstra krevende fra 2025 med innføring av kompetansereformen.

2.2 Samling av trinn

Organisering:	Undervisningsgrupper
1.-4 trinn	3-4
5.-7. trinn	2-3

Skoleår	21/22	22/23	23/24	24/25	25/26	26/27
Sum 1.-4. trinn	56	51	47	48	52	64
Snitt elever per gruppe i 3-deling	19	17	16	16	17	21
Snitt elever per gruppe i 4 (fulldeling)	14	13	12	12	13	16
Sum 5.-7. trinn	46	48	47	45	42	34
2. grupper	23	24	24	23	21	17
3. grupper(fulldeling)	15	16	16	15	14	11

Deling på småtrinn

- Ved fulldeling (4 grupper) får en grupper som i snitt ligger under 15 elever per gruppe. Dette vil si at ressurser er låst i en fast organisering. En fast 4-deling kan derfor gi noe mindre fleksibilitet i form av styring av lærer- og ansatteressurser.
- Ved 3-deling (noe aldersblanding) vil gruppestørrelsen være litt høyere. For å være på kravet om lærernorm kan dette løses ved å sette inn lærer- og ansatteressurser i støttesystemet rundt elevgruppa.
- Det planlegges for lik tilgang på totale lærerressurser uansett løsning, men oversikten viser ulike mulige løsninger.

Deling på mellomtrinnet

- Ved fulldeling (3 grupper) får en grupper som i snitt ligger rundt 15 elever per gruppe.
- En fast 3-deling kan gi noe mindre fleksibilitet i form av styring av lærer- og ansatteressurser.
- Ved 2-deling (aldersblanding ved f.eks. å dele mellomtrinnet i 2, slik det i dag gjøres ved Os skole) vil gruppestørrelsen være litt høyere. For å være på kravet om lærernorm løses dette med å sette inn lærer- og ansatteressurser i støttesystemet. Det planlegges for lik tilgang på totale lærerressurser uansett løsning, men oversikten viser ulike mulige løsninger.

2.3 Samling av 1.-4. trinn i Os eller Dalsbygda

Se antall elever i punkt 1.2.

Generelle anbefalinger ved deling av elevgruppa:

Trinn 1. og 2:

- I lesing og skriving er det viktig å ha muligheten til å dele noe. Generelt anbefales en god lærer- og voksentetthet på trinn 1.
- Kan være noe sammen i musikk.
- Kroppsøving fungerer fint sammen.
- Kunst & håndverk kan fungere godt sammen.

Trinn 3. og 4:

- Har godt av å dele seg noe i basisfag (matematikk, norsk og engelsk).
- Bør deles i musikk, men kan ha noe undervisning sammen.

Aldersblanding vil av og til være krevende pga. gruppestørrelse og elevgrunnlag.

- Små grupper kan motvirke og skjule spes.pedbehov. F.eks. kan elever i en liten gruppe "utvikle" et behov for spes.ped som først kommer til syne i ei større gruppe. Dette er det viktig å være obs på ved overføring av elever.

Samling av 1.-4. trinn på Os

Mulig organisering:

I hovedsak kan Os skole bruke samme organisering som i dag ved påfyll av nye elever som p.t. hører til Dalsbygda skolekrets. Det medfører derfor ingen stor utfordring å overføre elever fra Dalsbygda til Os.

Samling av 1.-4. trinn i Dalsbygda

Mulig organisering:

3-deling: Skoleåret 22/23 vil det bli 17 elever per gruppe, dette kan enkelt organiseres i bygningsmassen eventuelt noen mindre bygningsmessige grep; alt etter ønske. God tilgang på tilstøtende rom for gruppe- og spesialundervisning.

4-deling: Aldersblanding ut ifra fagplanens inndeling.

Med 1. og 2. trinn sammen blir de 20 elever, dvs. 2 grupper à 10.

Med 3. og 4. trinn sammen blir de 31, dvs. 2 grupper på 15-16.

Kan organiseres i dagens bygningsmasse.

SFO

Har god kapasitet i bygningsmassen nede med egen inngang og skolekjøkken vegg i vegg.

Blir det veldig mange brukere, kan SFO disponere hele underetasjen. Bemanning ut ifra antall brukere.

Bemanning må sikres for at SFO skal kunne driftes med økt antall barn.

Samling av 1.-4. trinn på ett sted.	Fordeler	Ulemper
Kompetanse	Alle ansatte på 1.-4- trinn er samlet på et sted. Undervisningskompetansen blir samlet og det blir ett fagmiljø rundt samme elevgruppe ett sted.	Nedbemanning kan redusere den samlede kompetansen i kommunen. Ansatte kan bli alene i sitt fag når hovedtrinn er forskjellige steder.
Læringsmiljø	Gruppene kan utnyttes på en bedre måte, da gruppene ikke fylles opp etter lærernormen i dag. Vil derfor kunne gi mer fleksibel løsning av ansatteressurser. Elever har flere på sin egen alder/alderstrinn	Har ingen eldre elever å samhandle med. Gir mindre fleksibilitet med kombinasjonsstillinger på barne-trinnet. Dersom 5.-7. trinn legges til Dalsbygda starter elevene først ved Os skole, så flyttes de til Dalsbygda før de igjen er tilbake ved Os ungdomsskole. Dette kan bli et litt uryddig skoleløp
Kulturskolen	På Os - Kulturskolen er godt integrert i hverdagen og foregår sømløst hele skoleåret.	Krever mer tilpasning i Dalsbygda
SFO	Ansatte på trinn 1.-4. er tilgjengelig. Ansatte med SFO-stilling ved Os skole er tilgjengelig i kombinasjon med oppdrag på 8.-10. trinn hvis 1.-4. trinn er ved Os skole	Hvis 1.-4. trinn legges til Dalsbygda mister skolen tilgang på ansatte i kombinasjonsstilling i ungdomsskolen. Dette kan medføre at ressurser må overføres 1.-4. trinn fra ungdomsskolen. SFO vil være ressurskrevende også i framtida. Faktisk reisetid kan bli lang for elever og voksne som skysses til fra f.eks. Tufsingdalen.
Skyss		Dersom hovedtrinn legges til Dalsbygda blir det langt flere som må bruke buss siden det er større klasser ved Os skole. Dette gir også bussreiser på tvers av kommunen.
Samfunnsmessig	Begge skolene opprettholdes	Barnetrinnet deles i to

Økonomi	Den økonomiske fordel ved å samle 1-4. trinn på en skole er at kommunen kan redusere antall grupper og derved bemanningen. I dag har Os skole 3-4 grupper på 1.-4. trinn. Dalsbygda skole har 1-2 grupper. Les kapittel 1.1: Det er 3,5 grupper på Os. Det er delvis aldersblandet på trinn 3 og 4. Det er 1,5 grupper i Dalsbygda. 1-3 trinn er en gruppe og 4-5.trinn er en gruppe. Alternativet muliggjør en beregnet innsparing på kr. 1.800.000 ut ifra en reduksjon på 190% lærerstilling og 70% assistent/fagarbeider*.
---------	---

**Følgende lønninger legges stil grunn i alle alternativer og i beregninger som følger videre i utredningen:*

Årslønn i 100% for lærer er kr. 754.000

Årslønn i 100 % for assistent er kr. 535.000

Inkludert feriepenger, pensjon og arbeidsgiveravgift for begge.

2.4 Samling av 5.-7. trinn i Os eller Dalsbygda

Samlet antall elever 5.-7. trinn les tabell i punkt 1.2.

Følgende er uavhengig av lokalisering:

Felles fagmiljø

Det er positivt med et felles fagmiljø/ nettverk for de ansatte:

- Et felles fagmiljø for ansatte på 5.-7. trinn slik at lærere kan diskutere fag med andre på samme trinn.
- Mer fleksibel organisering av kombinasjonsstillinger på tvers av trinn og SFO, unntatt ansatte som har deler av sin stilling på 8.-10. trinn.
- Etter en nedbemanning vil antallet ansatte ved skolene likevel bli færre eller tilsvarende som ved den største skolen i kommunen (Os skole) i dag.

Spesialundervisning

- Spesialpedagog bidrar til å ha en grad av fleksibilitet i organiseringen av skolehverdagen slik det er nå. Det anses derfor som viktig med en samlet spes.pedressurs og at det utvikles et fagmiljø rundt disse. Personell- og fagressurser knyttet til spesialundervisning på 5.-7. trinn, etter nedbemanning, kan samles på ett sted.

Elevenes læringsmiljø

- Elever har flere å være sammen med på sin egen alder/trinn. Legges 5.-7 trinn til Os skole kan elevene samhandle med elever på ungdomstrinnet. Ulempen er at de ikke har yngre elever å samhandle med dersom småskoletrinnet flyttes til annen skole.

Elevenes sosiale miljø

- En samling av elever på ett sted på gir flere potensielle venner - flere å spille på. Noen vil kunne ha utfordringer med å ha mange rundt seg slik at hverdagen må tilrettelegges med skjerming, grupperom e.l. Noen elever vil også ha godt av og utfordres med å være sammen med flere.
- Sosial gevinst - flere å spille på i gruppesamarbeid o.l. Kan motvirke at rollene blir like faste/ satte som i grupper som nødvendigvis blir mindre hvis barn på samme alder er på to steder som i dag.
- Trygghet og trivsel viktig for læring/ mulighetene for læring. Flere elever - flere potensielle venner - større muligheter for trygghet - læring.

Samarbeidsprosjekter på tvers av hovedtrinn på barnetrinn

- Samarbeidsprosjekter på tvers av hovedtrinn på barnetrinnet blir utfordrende (som f.eks. bokuke, kulturuke, aktivitetsuke etc.) å gjennomføre hvis resten av barnetrinnet er ved en annen skole.

Mulig organisering av 5.-7. trinn ved Dalsbygda skole

- **3-deling:** Med såpass store grupper er en løsning å ha fulldeling.
- **2-deling 50/50:** Kan organiseres med eller noe eventuell enkel tilrettelegging.
- **2-deling 33,3/66,6:** Kan organiseres som en løsning der f.eks. trinn 7 prioriteres.
- Kulturskolen kan ikke benytte musikkrom i kjelleren (Eggerommet) ved f.eks. kroppsøving eller annen aktivitet i salen på grunn av støy, gjelder også andre rom under.

Mulig organisering av 5.-7. trinn ved Os skole

Ved Os skole kan elevene som er i Dalsbygda gå rett inn i dagens antall grupper.

Økonomi	Den økonomiske fordelene ved å samle 5-7. trinn ett sted er at kommunen kan redusere antall grupper og derved bemanningen grunnet reduksjonen av grupper. · I dag har Os skole 2 grupper (5.-7. trinn delt i 2 grupper) · I dag har Dalsbygda skole 1-2 grupper (4-5. trinn er 1 gruppe mens 6-7. trinn er 1 gruppe. Se kapittel 1.1 = 1,5 grupper). Alternativet muliggjør en beregnet innsparing på kr. 1.750.000 ut ifra en reduksjon på 190% lærerstilling og 60% assistent/fagarbeider.
---------	--

2.5 Samling av 1.-7. trinn

1.-7. trinn ved Dalsbygda skole

Noen ekstra utfordringer

Skoleskyss:

Den største andelen, og i stigende grad av det totale elevtallet, elever kommer fra Os. Nærskolen vil derfor flyttes lengre unna bostedet til den største andelen av elever. Dette betyr at det vil bli færre elever totalt sett i kommunen som kan sykle eller gå til skolen.

Ekstra skysskostnader vil beløpe seg på rett i underkant av 1. million i året. Alle elever må i tillegg skysses ekstra i forbindelse med svømmeopplæring som vil utgjøre en vesentlig kostnad.

Samarbeidsprosjekter på tvers:

Ungdomstrinnet er på en annen skole og det er ikke like enkelt å samarbeide mellom barne- og ungdomstrinn.

Kulturskolen:

Siden kulturskolen også tilbyr opplæring for elever ved 8.-10. trinn må ansatte, ressurser og utstyr, fordeles mellom skolene. Kulturskolen er også ansvarlig for all musikkundervisning for 1.-10- trinn, noe som medfører sambruk av utstyr og spesialrom.

Samling av 1.-7. trinn i Dalsbygda.	Fordeler	Ulemper
Fagmiljø/ Kompetanse		Ungdomstrinnet blir et annet sted dersom skolen samles i Dalsbygda
Bygg/spesialrom	Bygget har plass til alle elevene. Ungdomstrinnet kan flytte inn i lokaliteter som barnetrinnet ved Os skole disponerer i dag; som vil gi en økonomisk gevinst.	Kapasiteten på spesialrom blir utfordrende. Stort trykk på mange typer spesialrom som fasiliteter knyttet til kroppsøving, mat & helse, spesialundervisning, kunst & håndverk, kontorer mm. Fasiliteter i Os-hallen kan ikke utnyttes optimalt, alle elever må kjøres på svømmeopplæring. Det mangler et fast innredet musikkrom.

	Fordeler	Ulemper
SFO	SFO kan knyttes til de arealene som til vanlig har deler av småtrinnet.	Foreldre med barn på SFO som ikke bor i Dalsbygda må kjøre elevene til/fra Dalsbygda (skoleskyss gjelder ikke SFO). Barn/foreldre som kommer ifra den østlige delen av kommunen må kjøre til/fra Dalsbygda før og etter skoletid. Foreldre/foresatte som ikke disponerer bil kan ikke bruke SFO (eventuelt finne ordning for samkjøring). Eldre søsken på ungdomsskolen kan ikke ta med seg søsken hjem.
Samfunns- messige konsekvenser	Skole i Dalsbygda opprettholdes.	Det er ikke et barnetrinn i Os.
Økonomi	Antall grupper kan reduseres fra dagens antall med 2-3 grupper og er i praksis effekter av samling av 1.-4. og 5.-7. trinn sammenslått. Alternativet muliggjør derfor en beregnet innsparing på kr. 3.550.000,- ut ifra en reduksjon på 380% lærerstilling og 130% assistent/fagarbeider. Utgifter knyttet til ekstra skyss ved dette alternativet vil redusere innsparingspotensialet med etter hvert ca. 1. million, dette gjelder både det ordinære tilbudet og skyss knyttet til svømmeundervisningen. Samling i Dalsbygda reduserer tiltaket med 828.000-984.000 i perioden 2022-2027 grunnet skyssutgifter. Innsparingspotensialet ved denne løsningen er derfor fallende i størrelsesorden kr. 2.722.000,- (2022) til kr. 2.566.000,- (2027).	

1.-7. trinn ved Os skole

Spesialundervisning:

Fagmiljøet rundt spesialundervisningen kan samle ressurser og kompetanse i hele grunnskoleløpet fra 1.-10. trinn.

Samling av 1.-7. trinn i Os	Fordeler	Ulemper
Fagmiljø/ kompetanse	Alle ansatte er i ett fagmiljø. Lett å sikre overganger mellom hovedtrinn og til ungdomstrinnet	
Kulturskole	Kan drifte alle elever/trinn med full kapasitet hver skoledag og tilby fleksible løsninger for alle elever i hele skoleløpet for både skole og kulturskole. Ansatte vil bli tilgjengelig for alle elever (1.-10. trinn) som vil lette planlegging av musikkundervisningen. Kulturskolen er også ansvarlig for all musikkundervisning på 1.-10. trinn, noe som medfører en sambruk av utstyr og spesialrom. Tilbud kan gis til flere enkeltelever som lyd & lys mm. Kulturskolen kan samarbeide med alle lærerne/ansatte om alle	
SFO	Elevene ser og blir kjent med voksne som jobber på SFO, f.eks. assistenter på mellom- og ungdomstrinn.	Foreldre med barn på SFO som ikke bor på Os må kjøre elevene til og fra Os.
Skyss	Små endringer i skyssbehov. Skolebussrute er allerede etablert fra ytterpunktene i kommunen til Os sentrum.	Barn som i dag går/ sykler til skolen i Dalsbygda må bruke buss til skolen sin.
Bygg/spesialrom	Det er kapasitet til å sette alle elever inn i trinn/grupper som allerede eksisterer ved Os skole. Det er god kapasitet til all bruk av alle spesialrom som kroppsøving, nærhet til svømmehall, mat & helse, kunst & håndverk, rom for spesialundervisning mm.	
Samfunns- messige konsekvenser	1.-10. skole opprettholdes i Os	*Det er ingen skole i Dalsbygda

Økonomi	Antall grupper kan reduseres fra dagens antall med 2-3 grupper og er i praksis effekter av samling av 1.-4. og 5.-7. trinn sammenslått. Alternativet muliggjør derfor en beregnet innsparing på kr. 3.550.000 ut ifra en reduksjon på 380% lærerstilling og 130% assistent/fagarbeider. Dette alternativet er det mest gunstige alternativet vedr. utgifter til skyss da det er det minste antallet elever som forflyttes – fra Dalsbygda til Os. I tillegg tilkommer andre effekter som besparelser på drift (vaktmestertjenester, renhold og energi).
---------	---

**Når konsekvenser skal vurderes, er det nødvendig med høy bevissthet og få fram forskjellene mellom kommunaløkonomiske besparelser og hva som er samfunnsøkonomisk lønnsomt. Os kommune må tenke langsiktig på hva som gir de beste tjenester. Et sentralt spørsmål er derfor om skolestruktur og om nedlegging av Dalsbygda skole påvirker tilflytting og utflytting til/fra kommunen.*

2.6 Oppvekstsenter i Dalsbygda

En definisjon på et oppvekstsenter kan være: **Barnehage og skole under samme tak med felles ledelse.**

Flere kommuner, både i regionen og nasjonalt, har opprettet oppvekstsenter. I et oppvekstsenter er barnehage, skole og SFO samlokaliserte og gjerne med felles ledelse. Slike typer sentre har eksistert siden begynnelsen av 1990-tallet i Norge. Vanligvis innbefattes det elever fra «småtrinnet» (1.-4. trinn) eller hele barnetrinnet (1.-7. trinn) i oppvekstsenteret.

Formålet med å opprette et oppvekstsenter er å utnytte ressursene bedre, både faglig og økonomisk, og å få til en større grad av fleksibilitet.

De økonomiske fordelene dreier seg om gevinster i form av bedre utnyttelse av bygningsmasse og sambruk av personale og ressurser på tvers. I mindre kommuner kan derfor et oppvekstsenter bidra til å opprettholde drift og derved at barn kan gå i barnehage og skole i sitt nærmiljø.

Det pedagogiske tilbudet i et oppvekstsenter strekker seg fra spedbarnsalder og videre inn i et skoleløp.

Fordeler

- Enheter som er små hver for seg kan slås sammen og styrke hverandre. Dette gir flere barn og flere ansatte under samme tak. Dette betyr en samling av ressurser og kan gi flere muligheter.

Utfordringer

- Barnehagelærere og lærere har ulike kompetansebakgrunn, ulike arbeidsavtaler og kultur.
- Lederressurser må sikres for å ivareta ulikt lovverk, ulike forskrifter og planer selv om mye er felles

- På grunn av synkende barnetall kan kapasitet i bygningsmasse utnyttes.
- Utnytte romkapasitet på en bedre måte ved å samle barnehage og skole i bygningsmasse som er ledig.
- Ved å slå sammen ressurser kan kommunen beholde både barnehage og skole.
- I et oppvekstsenter kan foreldre hente og levere barn i barnehage- og skolealder ett sted (mot to steder i dag).
- Et oppvekstsenter vil fortsatt være en møteplass for lokal- og nærmiljøet med aktiviteter både på kveld og helg.
- Et sambruk mellom skole og barnehage vil lettere gi tilbud om og tilgjengeliggjøre funksjoner for en bredere aldersgruppe av barn som f.eks. tilgang til bibliotek, datautstyr, skolekjøkken, gymsal, sløydsal mm. I tillegg vil en i et oppvekstsenter kunne sambruke utstyr, uteområdet mm.
- Pedagogisk kan videreutvikling av aldersblanding og et utvidet samarbeid mellom barnehage og skole gi nye muligheter, bedre overgangen mellom barnehage og skole mm. Intensjoner i Rammeplan (Barnehage) og i Kunnskapsløftet (skole) kan ivareta perspektiver om tidlig innsats og livslang læring. I et oppvekstsenter vil en derfor lettere kunne gi et langsiktig perspektiv på opplæringa enn ved tradisjonell oppdeling av barnehage og skole.
- Ansatte kan arbeide både i barnehage og skole som kan medføre mer fleksibel bruk av personal og lederressurser. Gjelder i første omgang fagarbeidere og assistenter i gitte situasjoner.

- Alle ansatte i et oppvekstsenter må bevisstgjøres en «vi»-følelse der alle jobber sammen. En samlokalisering vil derfor forutsette at alle er tilsatt i oppvekstsenteret (ikke i skole eller barnehage), at en har felles personalrom mm.
- Dersom barnehagen selges/leies ut vil kommunen og barna miste en relativt ny, tilpasset og funksjonell barnehage i Dalsbygda.

Punkter i drøfte med rektor og styrer

Tidlig erfaring:

Etablering av et oppvekstsenter kan være et godt alternativ som kan muliggjøres i Dalsbygda. Det har tidligere vært et oppvekstsenter (barnehage – skole) i Dalsbygda hvor daværende rektor var leder for oppvekstsenteret.

Bygg

Ved å opprette et oppvekstsenter i Dalsbygda kan en samle kapasitet og ressurser og gjennom dette opprettholde tjenester i lokalsamfunnet. En forutsetning for at dette skal gi ønskede økonomiske effekter på driften er samlokalisering i felles bygningsmasse (skole – barnehage). Den fysiske avstanden mellom barnehagen og skolen i Dalsbygda i dag vil også være til hinder for effektiv samhandling av både felles ansatte- og lederressurser.

Langsiktig og helhetlig perspektiv

En effekt av samling er flere barn og derved opprettholdelse av ansatte som ser barna i et mer langsiktig perspektiv. Dette vil kunne muliggjøre enda bedre overganger mellom barnehage og skole i et samlet faglig/pedagogisk miljø. Oppvekstsenteret vil kunne sikre et tjenestetilbud knyttet til barn og unge for barnefamilier i lokalsamfunnet med lek og læring på tvers av alder.

Personalressurser

Ved samlokalisering av barnehage og skole i Dalsbygda vil en kunne samordne personalressurser. Dette kan gi fleksible løsninger ved bemanning deler av dagen (f.eks. i SFO-tid) og muligheter for omdisponeringer av ansatte ved fravær.

Lederressurser

I dag har barnehagen og skolen lederressurser som er splittet opp på hver avdeling. I et oppvekstsenter kan lederressurser samles og gir større samlet lederressurs på en person mot to i dag. Dette kan gi gode muligheter for helhetlig ledelse av et oppvekstsenter.

Lokaler og utstyr

I et oppvekstsenter kan både lokaler, utstyr og materiell og ulike fasiliteter samordnes. Dette vil f.eks. gi barn i førskolealder lettere tilgang på gymsal, kjøkken, sløydsal, bibliotek, ute- og nærmiljøområder, datautstyr mm.

Der er muligheter for barnehage i fine lokaler nede (der de minste er i dag ved skolen) eller i mellomområdet oppe ved inngang til gymsal/samfunnshus. Ved begge løsninger vil barnehagen kunne ha egen inngang.

I et oppvekstsenter vil det, på grunn av barnehagens og skolens egenart, være ulike kulturer som må samordnes. I denne sammenhengen blir det viktig at personal- og pauserom og ansattes fasiliteter samordnes.

Kommentar til oppvekstsenter i Dalsbygda

Anslått økonomisk effekt

Ved samlokalisering av barnehage og skole kan barnehagen leies ut eller selges. Begge løsninger vil frigjøre arealer og redusere kostnader på bygg. I tillegg vil arealer ved Dalsbygda utnyttes bedre i et kost/nytte-perspektiv. I dag er gjenstående lån i barnehagen på kr. 3.800.000,- (per mars 2021).

Utleie: kr.150.000- 250.000./avhenger at om det blir 1 eller to boenheter. Salg: Realisering av lån Ved utleie må det påregnes noe omkostninger ved bygningsmassen alt etter antall boenheter.

I dag er det p.t. 50% administrasjon ved Dalsbygda skole og 40% ledelse ved Dalsbygda barnehage. I et oppvekstsenter kan ledelse samles og bli mer helhetlig. Det er ikke sannsynlig å beregne en reduksjon i lederressurser.

0.-

Fleksibilitet ved omdisponering (ved sykefravær eller varierende behov i oppvekstsenteret). Noe felles bruk av personalressurser.

kr. 20.000+ Reduksjon i vikarbruk

Kan gi faglig-pedagogisk gevinst og kan redusere noen framtidige utgifter ved felles innkjøp i oppvekstsenteret.

kr. 20.000 (inventar/utstyr)

Det må påregnes noen tilpasninger av skolen, f.eks. gjerde, stellerom mm.

kr. -100.000 i investeringer

For at tiltaket skal kunne gi effekt må det sees i kombinasjon med et annet alternativ da det ikke har stort potensiale i seg selv.

Tiltaket vil kunne ha et økonomisk potensial med ca. kr. 200-250.000 i året.

2.7 Ungdomsskolen

Det vil være mulig å kjøpe grunnskoleplasser for elever i ungdomsskolen fra en annen kommune. For å muliggjøre dette må en eventuell avtale gjøres med f.eks. Tolga eller Røros kommune om kjøp av tjenester. Elever på ungdomstrinnet vil i så fall fortsatt være Os kommune sine elever og ansvar, men vil få opplæring i annen kommune.

Kalkyle på å samlokalisere ungdomstrinnet med en annen kommune

Dette er noe som eventuelt må utredes videre, i samarbeid med aktuelle nabokommuner, men en pris per elev vil anslagsvis kunne ligge i størrelsesorden:

Grunnskolesats (kr. 114.000) x påslag x antall elever = Potensiell kostnad

kr. 150.000 (ved 31% påslag) x 50 elever = 7,5 millioner.

I tillegg vil det tilkomme skyssutgifter i antatt størrelsesorden kr. 12.000 per elev = kr. 600.000. I tillegg kommer kostnader til spesialundervisning.

Bygningsmasse:

En sanering av dagens klasseromsfløy i ungdomsskolen vil kunne gi en besparelse på ca. kr. 1 million. Det er etterslep på rehabilitering av dagens bygningsmasse knyttet til kontorer og spesialrom som må påregnes.

Oversikt samlokalisering av ungdomstrinnet

Samlokalisere ungdomstrinnet med en annen kommune	Utgifter i kr	Reduserte utgifter i kr
Kjøp av elevplass (50-60 elever)	7,5-9 millioner (årlige kostnader). Kostnaden vil variere med elevtallet. Kostnaden til spesialundervisning vil variere og komme i tillegg.	
Reduserte lønnsutgifter (8-10 årsverk)		6-7,5 millioner
Sanering bygg		1 million
Rehabilitering kontorer/spesialrom	Er ikke utredet	
Skysskostnader (50-60 elever)	Kr. 600.000 - 700.000	
SUM	8,1-9,72 millioner (+ kostnader knyttet til spesialundervisning, dette vil bli beregnet i kommunestyremøtet i juni 2021.	7-8,5 millioner

Anslåtte kostnader ved å skille ut ungdomstrinnet til en nabokommune vil være i størrelsesorden 8,1-9,72 millioner per skoleår. Dette må videre sees opp mot effekten av en mulig nedbemanning av årsverk knyttet til dagens ungdomstrinn.

Ved en slik løsning vil Os kommune kunne sanere fløy med klasserom for ungdomstrinnet. Os kommune vil da kun ha igjen en barneskole/ eller ett hovedtrinn tilhørende barnetrinnet i sentrum.

Ved rehabilitering eller nybygg vil kommunen kunne planlegge for kontorfløy, teamrom og spesialrom unntatt arealer for ungdomstrinnet. Dette vil medføre at det totale antall m² i et nybygg vil optimaliseres.

3. KONSEKVENSER AV ALTERNATIVER

3.1 Fortsette som i dag

Å fortsette som før betyr å fortsette med dagens struktur med reduserte rammer for bemanning ved begge skoler jfr. økonomiplanen for 2021-2024.

- Ifht. beregning av lærernorm er begge skolene p.t. innenfor normen.
- Lærernormen er et minimum på bemanning av pedagoger, men det er ikke et mål i seg selv å ligge så tett på denne som mulig. Det å ligge over normen vil gi skolene handlingsrom for å løse oppdrag utover rammer gitt til spesialundervisning.
- Beregningen viser at Os skole har noe å gå på allerede innenfor dagens struktur, spesielt ved å se hele skolen under ett.
- Dalsbygda skole ligger nærmest normen og vil med planlagt drift fra høsten 2021 nærme seg normtallet ytterligere.
- Fra og med høsten 2025 skal alle elever møte en lærer med fordypning i matematikk, engelsk og norsk. Innen 2025 må skolene derfor i praksis ha noen flere lærere enn i dag for å tilby alle fag.

3.2 Os kommune har kapasitet til å samle hovedtrinn

- Begge skolene har fysisk plass til å ha hvert sitt hovedtrinn. Elevantallene har vært vesentlig større før og en fortsatt reduksjon i elevtallet gjør at elever i utgangspunktet kan fylle opp grupper ved hver skole, begge veier.
- Ansatteressurser knyttet til en aldersgruppe (f.eks. 1.-4. trinn) kan samles på ett sted, mot to i dag, og gir et større fagmiljø knyttet til et hovedtrinn.
- Muligheten for kombinasjonsstillinger og faglig samarbeid på tvers av hovedtrinn blir mer utfordrende hvis et hovedtrinn er ved en annen skole. Dette får praktiske konsekvenser for blant annet organisering av ansatte knyttet til SFO. I dag er det f.eks. assistenter/ fagarbeidere som har kombinasjonsstillinger på SFO og flere hovedtrinn.

Sosiale forhold rundt eleven samlet på hovedtrinn

- Ved å samle hovedtrinn vil det være flere jevnaldrende, flere å leke med. Sjansen for å finne «likesinnede» vil derfor kunne øke. F.eks. vil nye 1. trinnselever fra høsten 2022 bli 9 elever som er sammen på skolen på ett sted. (Alternativt 3 elever ved Os skole og 6 i Dalsbygda).
- Selv om skolene er aldersblandet i dag vil det totale antallet sammenslått kunne gi nye arenaer, nye muligheter for samspill både mellom elever og mellom elever og voksne.
- Ved å dele opp barnetrinnet på hovedtrinn på to skoler hver sin plass (f.eks. med 1.-4. trinn ved Os skole og 5.-7. trinn ved Dalsbygda skole) vil det mangle større elever å «strekke seg etter» og se opp til. Dette gjør at f.eks. fadderordninger må angjelde de elevene som faktisk er på hovedtrinnet. En utfordring er også at en mister muligheten for at barn kan samhandle på tvers av hovedtrinn.

Elever med spesielle behov

- Noen elever trenger særskilt støtte i perioder. Dette nødvendiggjør at skolen har god kompetanse og fleksible støttesystemer rundt elevene. Det må sikres at elever med rett til spesialundervisning og andre særskilte støttebehov får den hjelp de har krav på ved en ny organisering. Kompetanse- og ansatteressurser må derfor tilgjengeliggjøres på nye og hensiktsmessige måter.
- Det må sikres at elever som faller utenfor vedtak om spesialundervisning også sikres ressurser. Dette betyr at det må være lærerressurser utover lærernorm da dette vil gi muligheter for å fange opp disse elevene.
- Ved en oppdeling av barnetrinn på to skoler vil fleksibiliteten bli mindre.

3.3 Skyss

- Elever som flyttes på vil gi en ekstrakostnad i skoleskyss på kr. 12.000- per elev per skoleår.
- Skyssutgiftene blir størst ved alternativer der elever flyttes fra Os til Dalsbygda.
- Det tilkommer økte utgifter til skolesvømming og andre ekskursjoner ved alternativer der elever sendes til Dalsbygda.

3.4 Økonomiske fordeler ved samling av elever på hovedtrinn

- Å samle elever med samme alder ved en skole medfører et innsparingspotensiale ved at antall grupper kan reduseres. Det er kapasitet ved begge skoler til å sette elever inn i dagens antall grupper uten å øke bemanningen. Innsparingspotensialet være i størrelsesorden kr. 1.750.000 per hovedtrinn.
- Skyssutgifter påvirker innsparingen avhengig av antall elever som skal skysses.

3.5 Økonomiske fordeler ved samling av 1.-7. trinn ett sted

Den største økonomiske effekten er ved å samle alle elever på barnetrinnet ett sted. Effekten er klart størst ved å samle elevene på 1.-7. trinn ved Os skole og er i størrelsesorden kr. 3.550.000.

Ved å samle 1.-7. trinn i Dalsbygda vil det økonomiske potensialet bli sterkt redusert på grunn av kostnader til skoleskyss.

3.6 Oppvekstsenter i Dalsbygda

Oppvekstsenter gir nye muligheter for samhandling mellom barnehage og skole og bygda forøvrig. Den økonomiske effekten er i størrelsesorden kr. 200.000-250.000,- og medfører at dagens barnehage må leies ut eller selges.

Tiltaket kan eventuelt sees i sammenheng med andre tiltak.

3.7 Ungdomsskolen

I første omgang må det tas stilling til og avklares om Os kommune skal opprettholde et tilbud for elever i ungdomsskolen i egen kommune. Signaleffekten av å ha eller ikke ha eget tilbud for elever i denne målgruppa er stor. Likevel er det korte avstander til nabokommuner og elever i denne alderen er de meste robuste ifht. en bussreise.

Med varierende elevtall, noe usikkerhet knyttet til behov for/kostnader til spesialundervisning samt de faktiske kostnadene til kjøp av tjeneste, bør dette eventuelt sees grundigere på hvis det skulle være aktuelt.

Ungdomskolens plassering har mye å si for disponering av bygningsmasse, se under.

3.8 Bygningsmasse

Ved å samle 1.-7. trinn ved Dalsbygda skole vil store arealer bli frigjort ved Os skole. Dette medfører at ungdomstrinnet vil kunne benytte frigjort areal og at en andel av bygningsmassen som i dag huser ungdomstrinnet (klasserom) vil kunne saneres. Dette medfører reduserte lånebehov. Det må påregnes tilpasninger av bygningsmassen ved Dalsbygda skole ved dette alternativet.

Ved å samle 1.-7. trinn ved Os skole vil kommunen få en stor bygningsmasse stående ledig i Dalsbygda. Dette arealet vil kunne huse ungdomstrinnet i kommunen, men vil igjen medføre økte skysskostnader. I realiteten vil deler av tilbudet for ungdomstrinnet bli redusert da en mister tilgang på Oshallen og andre fasiliteter/spesialrom som ansees som spesielt viktig for ungdomsskolen.

Alternativt blir skolebygget i Dalsbygda stående tomt eller kan leies ut eller selges; bygges om til fritidsboliger, leiligheter mm.

En nøktern rehabilitering og nybygg av arealer knyttet til ungdomsskolebygget, der en reduserer antall m², vil gi en økonomisk effekt som vil gi drahjelp til de økonomiske utfordringene kommunen står ovenfor i et framtidsperspektiv. Norconsult har anslått dette i et forprosjekt i størrelsesorden 1-1,5 million pr år.

Ved å flytte ungdomstrinnet ut av kommunen reduseres behovet for rehabilitering/nybygg av dagens bygningsmasse. Det gjenstående vil bli en oppgradering av kontorer, administrasjon og spesialrom for deler av et barnetrinn eller hele 1.-7. trinn (alt etter valgt løsning jfr. hovedtrinn ved Dalsbygda).

4. OPPSUMMERING

Å endre skolestruktur har mange ulike konsekvenser. Endringer betyr alltid noen fordeler og noen ulemper. Det må vektes til slutt hva som kommer best ut i det store bildet.

- **Elevtallsutviklingen:** Den avgjørende faktoren for endring i skolestruktur er den faktiske elevtallsutviklingen som viser at elevtallet er endret fra 194 i 2009 til 119 i 2019 på barnetrinnet. På ungdomstrinnet er tilsvarende endring fra 109- 69 elever. Total nedgang er dermed på 115 elever. Elevtallsutviklingen styrer statlig tilskudd i dagens inntektssystem. Etter SSBs prognoser vil også elevtallet holde seg på dagens nivå i årene framover.

Os kommune kan planlegge en skolestruktur ut fra et elevtall på 170 elever i alderen 6-16 år.

- **Skole ett sted:** Utredningen viser at det gunstigste alternativet er å samle alle elever ved Os skole. Dette skyldes elevtallsutviklingen, skolenes tilgang på fasiliteter, kulturskolens muligheter for fleksibel drift og kostnader til ekstra skyss, fag- og læringsmiljø. De samfunnsmessige konsekvensene av denne løsningen er negativ for Dalsbygda.

Det er flere ulemper av å flytte elever fra Os til Dalsbygda. Dette skyldes i hovedsak at elevtallet ved Os skole er en god del høyere enn ved Dalsbygda skole og i økende andel over tid.

- **Deling av hovedtrinn** er en mulighet med de fordeler og ulemper det har; jamfør beskrivelser. Det vil gi en økonomisk effekt på ca 1,7-1.8 millioner pr år. Fordelen med dette er at Os kommune kan bevare skoler to steder.

- **Et oppvekstsenter i Dalsbygda** må eventuelt sees i sammenheng med/i kombinasjon med andre strukturgrep, se Kombinasjon av flere alternativer. Et mål med et oppvekstsenter i Dalsbygda vil f.eks. kunne være å ha en barneskole for småtrinnet i nærmiljøet og få til en fleksibel utnyttelse av bygningsmasse og personal- og lederressurser mellom skole og barnehage.

Etablering av et oppvekstsenter trenger nytenking rundt bygningsmasse både med tanke på Dalsbygda skole, samfunnshuset og barnehagen. Dette må derfor utredes der nye arealformål må vurderes, for å utnytte eiendomsmassen best mulig.

- **Ungdomstrinnets** plassering og posisjon i framtida er et viktig verdivalg som må avklares. Slik økonomien er i dag ved kjøp av tjenester, er det minimalt å hente på å flytte ungdomskolen ut av kommunen. Ungdomstrinnets plassering har en viktig signaleffekt. Ungdomstrinnets plassering har mye å si for disponering av bygningsmasse i kommunen.
- **Bygninger:** Os kommune brukte 4, 8 millioner til å drifte skolebygg i 2020 og dette kan optimaliseres betydelig med reduksjon av areal og energieffektivisering. Valg av struktur medfører at bygningsmasse kan frigjøres, selges eller leies ut eller at kommunen kan rehabilitere/bygge mindre. Det koster mye å ha bygg som er dimensjonert for langt flere barn/elever enn vi har i dag og slik som det er på dagens ungdomsskole. Ny ungdomsskole må utredes videre i et hovedprosjekt.
- **Kombinasjon av flere alternativer:** For å gjøre nødvendige omstillinger innen oppvekst, er det mulig med en kombinasjon av ulike alternativer. Dette kan f.eks. være: Justering og tilpassing nærmere pedagognormen, småskole etableres begge steder med oppvekstsenter i Dalsbygda, samle 5.-7. trinn ett sted og bygge ny ungdomsskole.

Tiltak/alternativ	Innsparing pr år i millioner	Innsparingspotensial
Tilpassing til lærernorm	1,5-1,885	Potensialet er 2-2,5 årsverk der nye kompetansekrav er hensyntatt
Samling 1.-4. trinn	1,8	Reduksjon 1,9 årsverk lærer og 70 % fagarbeider
Samling 5.-7. trinn	1,75	Reduksjon 1,9 årsverk lærer og 60 % assistent
Samling 1.-7. trinn	3,55	Reduksjon på 3,8 årsverk lærere og 1,3 assistent
Samling 1.-7. trinn Dalsbygda	2,722-2,566	Samling i Dalsbygda reduserer tiltaket med 828.000-984.000 i perioden 2022-2027 grunnet skyssutgifter.
Samling 1-7. trinn Os skole	3,19 - 3,358	Skyssutgifter ved samling på Os ligger i størrelsesorden 360.000 - 192.000
Ny ungdomsskole	1	Redusere areal og bygge energieffektivt.